

MINISTER
PRACY I POLITYKI SPOŁECZNEJ

Jolanta Fedak

DDP-I-4321-40-AŻ/11
L.dz. 2142/11

GABINET MARSZAŁKA SENATU

wpłynęło dn..... 19.07.11.
nr..... 3681 podpis..... Borusewicz

Warszawa, dnia 15 lipca 2011 r.

SECRET
Biura Prac Senackich
wpłynęło dn..... 19.07.11. zał.....
nr..... 6862 podpis.....

Pan

Bogdan Borusewicz

Marszałek Senatu

Rzeczypospolitej Polskiej

W związku z przesłanym przy piśmie z dnia 14 czerwca br., znak BPS/DSK-043-3765/11, oświadczeniem Pana Senatora Henryka Stokłosa w sprawie nieprawidłowości w funkcjonowaniu związków zawodowych w Polsce, uprzejmie informuję, co następuje.

Jedną z podstawowych zasad ustroju Rzeczypospolitej Polskiej jest gwarantowana przez państwo wolność zrzeszania się obywateli, tj. wolność tworzenia i działania związków zawodowych, organizacji społeczno-zawodowych rolników, stowarzyszeń, ruchów obywatelskich, innych dobrowolnych zrzeszeń i fundacji (art. 12 oraz art. 58 i 59 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej).

Zasada ta ma swe źródło w podstawowych wolnościach i prawach człowieka i obywatela, co znajduje potwierdzenie we współczesnych aktach prawa międzynarodowego. W szczególności przywołać należy akty prawne Międzynarodowej Organizacji Pracy, zgodnie z którymi uznanie wolności zrzeszania się stanowi jeden z warunków zapewniających powszechny i trwały pokój na świecie. Gwarancje wolności zrzeszania się w związkach zawodowych wynikają ponadto z aktów ONZ (Międzynarodowy Pakt Praw Gospodarczych, Społecznych i Kulturalnych oraz Międzynarodowy Pakt Praw Obywatelskich i Politycznych, uchwalone w Nowym Jorku dnia 16 grudnia 1966 r.), Rady Europy (Konwencja o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności sporządzona w Rzymie

dnia 4 listopada 1950 r., Europejska Karta Społeczna sporządzona w Turynie dnia 18 października 1961 r.) czy Unii Europejskiej (Karta Praw Podstawowych, która po wejściu w życie Traktatu z Lizbony ma charakter wiążący).

W zakresie wolności zrzeszania się w związkach zawodowych należy stwierdzić, że w polskim prawie pracy można wskazać trzy podstawowe funkcje związków zawodowych: ochronną, kontrolną oraz reprezentacyjną.

Jednocześnie należy podkreślić, że zgodnie z art. 58 ust. 4 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, zakres wolności zrzeszania się w związkach zawodowych i organizacjach pracodawców oraz innych wolności związkowych może podlegać tylko takim ograniczeniom ustawowym, jakie są dopuszczalne przez wiążące Rzeczpospolitą Polską umowy międzynarodowe. Dlatego też jakiegokolwiek zmiany w obecnie obowiązujących w Polsce ustawach dotyczących wolności zrzeszania się poszczególnych grup pracowników w związkach zawodowych, a także w podstawowej w omawianym zakresie ustawie z dnia 23 maja 1991 r. o związkach zawodowych (Dz. U. z 2001 r. Nr 79, poz. 854, z późn. zm.) wymagają szczególnej rozwagi pod względem ich zgodności z wiążącym Rzeczpospolitą Polską prawem międzynarodowym.

Jakiegokolwiek zmiany ww. przepisów wymagałyby uprzedniego rozpatrzenia przez Trójstronną Komisję do Spraw Społeczno-Gospodarczych. Zgodnie z przepisami ustawy z dnia 6 lipca 2001 r. o Trójstronnej Komisji do Spraw Społeczno-Gospodarczych i wojewódzkich komisjach dialogu społecznego (Dz. U. Nr 100, poz. 1080, z późn. zm.), stanowi ona forum dialogu społecznego prowadzonego dla godzenia interesów pracowników, interesów pracodawców oraz dobra publicznego, a jej celem jest dążenie do osiągnięcia i zachowania pokoju społecznego.

Jednocześnie pragnę zapewnić Pana Marszałka, że adekwatność polskiego prawa związkowego do obecnych uwarunkowań społecznych i ekonomicznych jest przedmiotem dyskusji na posiedzeniach zespołów roboczych Trójstronnej Komisji do Spraw Społeczno-Gospodarczych, a także stałych analiz prowadzonych w Ministerstwie Pracy i Polityki Społecznej. W dniu 27 czerwca br. odbyło się pierwsze spotkanie partnerów społecznych z Zespołu problemowego Trójstronnej Komisji ds. prawa pracy i układów zbiorowych oraz Zespołu problemowego Trójstronnej Komisji ds. rozwoju dialogu społecznego – w układzie dwustronnym (dialog autonomiczny) – poświęcone wymianie poglądów na temat ewentualnych zmian w następujących aktach prawnych: ustawie z dnia 23 maja 1991 r. o organizacjach pracodawców, ustawie z dnia 23 maja 1991 r. o związkach

zawodowych, ustawie z dnia 23 maja 1991 r. o rozwiązywaniu sporów zbiorowych, ustawie z dnia 6 lipca 2001 r. o Trójstronnej Komisji do Spraw Społeczno-Gospodarczych i wojewódzkich komisjach dialogu społecznego oraz ustawie z dnia 13 marca 2003 r. o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunków pracy z przyczyn niedotyczących pracowników. Wyniki uzgodnień autonomicznych zostaną przedstawione Prezydium Komisji Trójstronnej, po czym przewiduje się włączenie strony rządowej do prac mających na celu nowelizację ww. aktów prawnych.

MINISTER
Jolanta Fedak